

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Kenyeres László ügyvéd által képviselt felperesnek a Dr. Horváth Ádám Ügyvédi Iroda, ügyintéző: dr. Horváth Ádám ügyvéd által képviselt Magyar Energia Hivatal (1081 Budapest, Köztársaság tér 7., hivatkozási szám: ...) alperes ellen energiaügyben hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indult perében a Fővárosi Bíróság 2008. évi április hó 1. napján kelt 3.K.34.495/2006/7. számú ítélete ellen az alperes által 8. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán az alulírott helyen 2009. évi június hó 24. napján megtartott nyilvános tárgyalás alapján meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja és a felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 70.000 (azaz hetvenezer) forint együttes első- és másodfokú perköltséget, valamint az államnak - az illetékügyekben eljáró hatóság külön felhívására - 16.500 (azaz tizenhatezer-öttszáz) forint kereseti és 24.000 (azaz huszonnégyezer) forint fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

A felperes 2006. évi március hó 10. napján a ... 24 MW-os kiserőmű elsődleges energiaforrásának megválasztására, a létesítésre és a villamosenergia-termelésre vonatkozó összevont engedély iránti kérelmet terjesztett elő, amit az alperes - hiánypótlási eljárás lefolytatása után - a 2006. évi augusztus hó 7. napján kelt ... számú határozatával elutasított. Határozatában utalt az engedélykérelmek elbírálásával kapcsolatos, a honlapján közzétett elveire, továbbá az Európai Uniónak a megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia részarányát meghatározó energiapolitikai célkitűzésére (a 2001/77/EK irányelvre), valamint arra,

hogyan hazánk a Magyar Köztársaságnak az Európai Unióhoz történő csatlakozásáról szóló 2004. évi XXX. törvény (a továbbiakban: csatlakozási törvény) szerint 2010-re vállalt részarányt 2005-re már teljesítette. A közüzemi mérlegköri elszámolás sajátosságaira utalással kifejtette, hogy műszakilag és a villamosenergia-piac működése miatt korlátozott a megújuló energiaforrásból és hulladékból nyert energiából előállított villamos energia átvételi lehetősége, és az ártámogatásra fordítható összeg kerete is. Emellett létezik egy, a rendszer egészére jellemző globális korlát is, amely szerint a szélerőművi betáplálás nem lehet több 330 MW-nál. Megállapította, hogy a felperes kérelme a villamos energiáról szóló 2001. évi CX. törvény (a továbbiakban: Vet.) 50.§-ának (3) bekezdés b) pontja szerinti legkisebb költség elvének nem felel meg, illetőleg a felperes tevékenysége sértene a Vet. 50.§-ának (3) bekezdés c) pontjában írt energiahatékonysági követelményeket.

A felperes keresetében az alperesi határozat megváltoztatását és a kiserőművi összevont engedély kiadását kérte. Másodlagosan a határozat hatályon kívül helyezését és az alperes új eljárásra kötelezését kérte. Álláspontja szerint az alperes megsértette a Vet. 50.§ -ának (1) bekezdését, amikor annak ellenére nem adta meg számára az engedélyt, hogy kérelme a jogszabályi feltételeknek megfelelt, ahhoz a Vet. végrehajtásáról szóló 180/2002. (VIII. 23.) Korm. r. (a továbbiakban: Vhr.) 15/b. számú mellékletében írt valamennyi dokumentumot csatolta. Kiemelte, hogy az alperes megsértette a Vet. 50.§-ának (2) bekezdésében írt egyenlő bánásmód követelményét, amikor kérelmét nem egyedileg vizsgálta, hanem annak elutasítását egy 2006. évi április hó 3. napján - a kérelem előterjesztése után - az interneten közzétett tájékoztatójára alapította, valamint amikor más esetekben akkor is engedélyt adott, amikor a kérelem nem felelt meg a jogszabályi követelményeknek. Hangsúlyozta, hogy az alperes a Vet. és a Vhr. rendelkezéseit megsértve a hatóság által kidolgozott Allokációs Tervben foglalt követelményeket figyelmen kívül hagyva, objektív feltételrendszer teljes hiányában önkényesen, az egyenlő elbánás elvébe ütköző módon a tényállást nem megfelelően tisztázva hozta meg döntését, amely érdemét és indokolását tekintve is megalapozatlan és jogsértő. Ezzel összefüggésben arra hivatkozott, hogy az alperes a feladat- és hatáskörét túllépve alkotta meg az Allokációs Tervét, utólagosan állapítva meg a kiválasztás szempontjait, így az engedély kiadásának feltételei nem voltak transzparenssek. Utalt arra, hogy a rendelkezésre álló információk szerint eddig a hatóság által engedélyezett teljesítményből (330 MW) mindösszesen 60 MW projekt valósult meg, így a fennmaradó rész kihasználatlan.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Bemutatta a megújuló energia támogatási szabályainak változását, ezzel kapcsolatos eljárását, engedélyezési elveinek kialakítását, elbírálási szempontjait. Álláspontja szerint határozata kellően indokolt, az az előzetesen közzétett elbírálási szempontjainak megfelel. Rámutatott arra, hogy a kérelem elutasítását a villamosenergia-rendszer egészét érintő műszaki korlát fennállta indokolta.

Az elsőfokú bíróság az alperes határozatát hatályon kívül helyezte és az alperest új

eljárásra kötelezte a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 339.§-ának (1) bekezdése alapján. Ítéletében megállapította, hogy az alperesi határozat súlyosan hiányos és nem tesz eleget a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 72.§-ának (1) bekezdése és 2.§-ának (3) bekezdése rendelkezéseinek, mivel az alperes bizonyítékok és tények felsorolása nélkül jutott arra a következtetésre, hogy a felperesi kérelem nem felelt meg a legkisebb költség elvének és az energiahatékonysági követelményeknek. A határozat nem tartalmazza a tényállást és a releváns tényeket, és nem állapítható meg az eljárás lefolytatásának jogszerűsége sem, mert nem rekonstruálhatók az egyes eljárási lépések, így a levont következtetések alapja sem állapítható meg. Rámutatott arra, hogy az alperes döntését nem indokolta, ami a bírósági eljárásban nem orvosolható, súlyos eljárási szabályszegés. Hiányolta az idézett jogszabályok tényállással történő összevetését, értelmezését, az elutasítás részletes indokolását. Az új eljárásra előírta a tényállás feltárását, a döntés részletes indokolását, az alkalmazott jogszabályoknak a megállapított tényekkel történő összevetését.

Az alperes fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a felperesi kereset elutasítását kérte. Másodlagos kérelme arra irányult, hogy a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet helyezze hatályon kívül és utasítsa az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára. Hangsúlyozta, hogy döntése tartalmazza a felperesi kérelem elutasításának indokát, amely egyrészt az volt, hogy a felperes szélerőmű parkjának a villamos energia rendszerbe történő integrálását a rendszerirányító nyilatkozatában kétséget kizáró módon nem támogatta, másrészt a felperesi beruházás az alperes által megállapított 330 MW műszaki rendszerkorlátba ütközött. Álláspontja szerint a tényállást teljeskörűen tisztázta és a felperesi kérelem elbírálásához szükséges mértékben a határozata tartalmazza a Ket. 72.§-ának (1) bekezdése szerinti kötelező elemeket. Kiemelte, hogy az elsőfokú eljárásban a legkisebb költség elvével és az energiahatékonysággal kapcsolatos jogi álláspontját részletesen kifejtette, így a döntésében foglaltak, valamint a peres felek nyilatkozatainak összevetése alapján az elsőfokú bíróságnak az ügy érdemében kellett volna döntenie. Utalt arra, hogy a villamosenergiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény (a továbbiakban: új Vet.) ezen tapasztalatokra ír elő a szélerőművek létesítésére általános pályázati kötelezettséget.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte, mert az szerinte minden tekintetben helytálló. Megismételte az elsőfokú eljárásban előadottakat, kiemelve, hogy önmagában a villamosenergia rendszer egészének vizsgálata az alperes részéről nem teszi lehetővé a hatósági határozatokkal szemben támasztott jogszabályi követelményektől (Vet., Vhr., Ket.) való eltérést. Hangsúlyozta, hogy az alperes feladat- és hatáskörén túlterjeszkedve tette közzé tájékoztatóit és az egyenlő bánásmód megtartásának elvét megsértve a részéről már az elsőfokú eljárásban is megjelölt olyan esetekben adott engedélyt, amikor a kérelem nem felelt meg a jogszabályi követelményeknek. A felperes ellenkérelméhez mellékelten nyújtotta be a MAVIR Zrt. és a Magyar Szélenergiái

Társaság közös tanulmányát, és az ebben foglakra hivatkozással kiemelte, hogy nem látja akadályát az elsőfokú bírósági ítélet végrehajtásának, mivel a 330 MW rendszerkorlát 2008. végére sem épült be teljeskörűen. A felperes a hatóság diszkriminatív eljárását kifogásolva utalt a magyar szabályozás esetén is irányadó közösségi jogi elvekre. Kérte, hogy amennyiben az alperes által hivatkozott, időközben bekövetkezett jogszabályváltozás miatt a másodfokú bíróság nem tartja teljesíthetőnek kérelme elbírálását, akkor előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményezzen a részéről megfogalmazott kérdésekben, mert szükségesnek mutatkozik ezek megválaszolása a hatóság megismételt eljárását érintően. Jelezte, hogy az új Vet. időközbeni hatályba lépése és annak rendelkezései (178.§ (3) bek., 7.§ (2) bek.) folytán jelentkező végrehajthatósági problémák miatt az Alkotmánybíróság általi vizsgálat mellett az Európai Bíróság eljárása is szükséges.

A másodfokú bíróság a felperes előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére irányuló kérelmét végzéssel elutasította, ezt a döntését a Legfelsőbb Bíróság helybenhagyta.

Az alperes fellebbezése - az alábbiak szerint - alapos.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253.§-ának (3) bekezdése alapján a fellebbezési kérelem és fellebbezési ellenkérelem korlátai között vizsgálta és megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a peradatok alapján téves következtetésre jutott az alperesi eljárás és döntés jogszerűsége, megfelelősége tekintetében. Az alperes fellebbezésében felhozott érvek alkalmasak voltak az elsőfokú ítélet megváltoztatására az alábbiak szerint.

A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy a 2005. évi november hó 1. napja után akár kérelemre, akár hivatalból indult (akár a megismételt) közigazgatási eljárásban a Ket. 72.§-ának (1) bekezdésében foglalt rendelkezések alkalmazandók. E szabályozás azt hivatott biztosítani, hogy az ügyfél (illetőleg harmadik személy is) teljes képet kapjon arról, hogy a közigazgatási szerv eljárása során milyen tényeket tárt fel, melyeket vett figyelembe és mellőzött állásfoglalásának kialakítása során és milyen jogszabályi rendelkezések mentén döntött. A határozat tartalmi megfelelősége tehát annak a garanciája, hogy az abban foglalt döntés utóbb is ellenőrizhetővé válik, helyessége, jogszerűsége ez alapján elbírálható.

A polgári peres eljárásokban a bíróság a jogvitát a fél erre irányuló kérelme alapján bírálja el [Pp. 3.§ (1) bek.], és ítéletének ki kell terjednie valamennyi kereseti kérelemre [Pp. 213.§]. A közigazgatási perekben - 2005. évi november hó 1. napját követően - a felperes a kereseti kérelmét legkésőbb az első tárgyaláson változtathatja meg.

A felperes a hatóság diszkriminatív eljárását kifogásolta. Sérelmezte azt, hogy az alperes határozata általánosságokat tartalmaz, és az engedélykérelme elutasításának egyedi indokait mellőzi, a döntés szakmailag nem alátámasztott.

Ezen túlmenően a legkisebb költség elvének és az energiahatékonysági követelményeknek való meg nem felelés indokát hiányolta.

A fenti rendelkezések alapján az elsőfokú bíróságnak az egyedi ügy kapcsán azt kellett volna vizsgálnia a kereseti kérelem tükrében, hogy az alperes lefolytatta-e a kérelem vizsgálatát, döntését a kérelem és a fennálló körülmények (így a villamos energia rendszer egésze), valamint a vonatkozó jogszabályi rendelkezések alapján hozta-e meg, az alperesi határozatból a kérelem elutasításának indokai megállapíthatóak-e, a határozatban foglaltak alátámasztják-e az elutasító döntést.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a kereseti kérelmet elfogadva az alperes döntését jogsértőnek találta és azt állapította meg, hogy az oly mértékben hiányos, hogy felülbírálatra alkalmatlan.

A másodfokú bíróság elsődlegesen az egyedi ügy sajátosságára utalva kiemeli, hogy nem lehet figyelmen kívül hagyni a jelen eljárásban vizsgált határozat jogszerűségének megítélésénél, hogy a felperes kérelme ténylegesen az egységesen működő villamos energia rendszerhez való csatlakozásának engedélyezésére irányult, ahol a kérelem elbírálásának egyik szempontját nyilvánvalóan az egyedi kérelem vizsgálata képezi, míg másik, jelentős súllyal figyelembe veendő körülmény magának a villamos energia rendszernek a helyzete, műszaki állapota, az egységes és biztonságos működés, üzemelés biztosítása. Tehát akkor, amikor az alperes a kérelem teljesíthetőségéről dönt, nem csak az egyedi kérelmet, hanem magát a villamos energia rendszer helyzetét is vizsgálja és csak e két irányú megfelelés esetén tudja az engedélyt megadni.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az egyedi ügy jellemzőjét az elsőfokú bíróság nem észlelte, és ezért tévesen jutott ítéleti következtetéseire.

Az egyedi ügyben elégségesnek mutatkozott annak határozati feltüntetése, hogy a felperes mikor és milyen tartalmú kérelmet terjesztett elő, illetőleg azt a hiánypótlási felhívás eredményeként hiánytalanul mikor bocsátotta a hatóság rendelkezésére. Különösen azért is, mert a döntés ismeretében kétséget kizáróan megállapítható volt, hogy nem az egyedi kérelem hibája, fogyatékosága, hanem a villamos energia rendszer sajátossága volt a kérelem elutasításának oka. Ennek tükrében indokolatlan és felesleges a kérelem és a hiánypótlás részletes ismertetése, mert annak az egyedi ügy megítélése szempontjából csakis annyi jelentősége volt, hogy létezett egy hiánytalan tartalmú kérelem, amit az alperesnek el kellett bírálnia. Ezért az alperes az ítéletben foglaltak szerint nem sértette meg tényfeltárási kötelezettségét, és döntése egyéniesítését e körben elégséges mértékben elvégezte.

Itt jegyzi meg a másodfokú bíróság, hogy a felperes - ez irányú kötelezettsége ellenére [Pp. 164.§ (1) bek.] - elmulasztotta megjelölni, hogy az alperes mely, számára jelentős és az ügy érdekét érintő tény(ek)e)t mellőzött határozatából (így a tényállásból), és az(ok) számára mennyiben eredményezett(tek) volna eltérő

döntést. Ennek hiányában az eljárási kifogása nem lehetett alapos.

A másodfokú bíróság a határozat indokolásának áttekintése alapján arra a következtetésre jutott, hogy a felperesi és hasonló tárgyú kérelmek beérkezését és elbírálását megelőzően az alperes széleskörű eljárást folytatott le, amelyet nem lehet figyelmen kívül hagyni. Ennek során kidolgozta a megújuló energiaforrások felhasználását célzó engedélykérelmek elbírálásának egységes elveit, elbírálási szempontjait, és azokat a honlapján közzétette. Ezt - a későbbi kérelmet előterjesztő - ügyfelek megismerhették, az abban foglaltak számukra kellő tájékoztatásul szolgáltak. Ezen elvek részletes ismertetésére, ismételt határozati elemzésére ezért nem volt szükség.

Figyelemmel arra, hogy a perbeli esetben a felperesi kérelem elutasításának oka egyértelműen és a határozatból világosan megállapíthatóan az volt, hogy a rendszer műszaki állapota miatt a műszaki korláton (330 MW) felül - és a támogatás, kötelező átvétel rendszere miatt korlátos pénzügyi lehetőségekre is figyelemmel - a felperesnek nem adható engedély a megújuló energiaforrásból származó villamos energia termelésére, az elsőfokú bíróságnak azt kellett volna vizsgálnia, hogy a rendszer szintű elutasítás_okainak részletes ismertetése a határozatban megtörtént-e.

Az alperes a kérelmet lényegében azért utasította el, mert a megújuló energia felhasználást biztosító engedélyezett beruházások - engedélyezett - teljesítménye elérte a műszakilag biztonságos és a rendszer állapota szerinti maximum értéket. A döntés kiterjedt az európai uniós elvárások ismertetésére, igazolva, hogy azoknak a felállított korlát eleget tesz, továbbá utalt a pénzügyi lehetőségek (támogatás, kötelező átvétel miatti kifizetések mértéke) korlátozottságára is, végül a rendszerirányító hozzájárulásának hiányával érvelt. Összegezve pedig a legkisebb költség elvének és az energiahatékonysági követelménynek való meg nem felelésre utalt.

A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint a fenti okok a határozatban ismertetésre kerültek, azokat a felperes nem cáfolta, nem nyújtott be a megdöntésükre alkalmas bizonyítékot, így a felperes nem igazolta, hogy a határozati döntés és annak indokai nem megalapozottak.

Utal arra a másodfokú bíróság, hogy a szabályozást megelőzően volt egy szakmai egyeztetés, ennek során meghatározásra került egy műszaki korlát, melynek indokoltságát a felperes nem cáfolta meg (annak ellenére, hogy ez is az ő terhére esett volna).

Kiemeli a másodfokú bíróság azt is, hogy a rendszerirányító hozzájárulásának hiánya sem volt figyelmen kívül hagyható.

A határozat egységes értelmezése alapján az is megállapítható, hogy az alperes a legkisebb költség elvének (Vet. 3.§ 28. pont) és az energiahatékonysági követelményeknek való megfelelést is a rendszer egésze szempontjából

vizsgálta, és nem a felperesi beruházásról mondott e körben véleményt. A határozatban hivatkozottak és az ismert műszaki korlát megléte e vonatkozásban is alátámasztja a döntés jogszerűségét, hiszen a műszaki korlát kialakításakor figyelembe vették, hogy az összekapcsolt villamos energia rendszer kiegyensúlyozottan és a legoptimálisabb költséggel az adott technikai színvonalon miként tud működni. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a műszaki korlátot felállító szakmai tanulmány nem csak a műszaki korlát igazolására szolgál, de rávilágít arra is, hogy a villamos energia piacon a szélerőművi betáplálás esetén miként érvényesülnek az energiapolitikai célkitűzések és a legkisebb költség elve. Az egyértelműen megállapítható, hogy a villamos energia piac egyensúlyának, ellátásbiztonságának biztosítása érdekében került megállapításra a műszaki korlát, mert bár a szélenergia környezetbarát és kedvező költséggel előállítható energetika, a szélerőművi teljesítmény változékonysága ideiglenes, gyors piaci ellensúlyozást igényel és jelentős többletköltség felmerülésével jár, amely a rendszer egészének jól szervezett működtetését kívánja, ami csak a felállított műszaki korláton belül képes érvényesülni. Ezért a korláton felüli befogadás egyértelműen a két elv sérelmével jár.

Megjegyzi a Fővárosi Ítéltábla, hogy helytállóan hivatkozott a felperes arra, hogy a Vet. 50.§-ának (2) bekezdése alapján az alperes az engedélyezési eljárás során köteles az egyenlő bánásmód követelményét megtartani. A másodfokú bíróság álláspontja szerint az alperes épp e követelmény biztosítása érdekében tette egyértelművé a honlapján megjelentetett tájékoztatójával, hogy az egyes kérelmezők esetében milyen elvek szerint jár el. A közzétett szempontoknak a felperesi kérelem elbírálása megfelelt. A felperes az eljárás során nem tudott megjelölni egyetlen egy olyan esetet sem, amikor az alperes a felperesihez hasonló kérelmet előterjesztő ügyfél kérelmét eltérő szempontok alapján bírálta volna el. Az egyenlő elbánást támasztja alá az is, hogy a műszaki korlátot meghaladó (mintegy 1000 MW) kérelmeket az alperes ugyanezen indokokkal, azonos módon utasította el.

A fentiek alapján a másodfokú bíróság nem értett egyet az elsőfokú bírósággal abban, hogy az alperes a Ket. 72.§-ának (1) bekezdését sértve, jogsértő módon, és hiányos tartalmú határozattal bírálta el a felperes engedély iránti kérelmét, így az elsőfokú ítéletet megváltoztatta és a felperes keresetét elutasította a Pp. 253.§-ának (2) bekezdése alapján.

A sikerrel fellebbező, ezáltal pernyertes alperes első- és másodfokú eljárásban felmerült perköltségének megfizetésére a Pp. 78.§-ának (1) bekezdése alapján, míg az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 43.§-ának (3) bekezdése szerinti mértékű kereseti, valamint az Itv. 39.§-ának (3) bekezdés c) pontja és 46.§-ának (1) bekezdése szerinti mértékű fellebbezési illeték viselésére a bírósági eljárásban alkalmazandó költségmentességről szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13.§-ának (2) bekezdése alapján köteles a felperes.

Budapesten, 2009. évi június hó 24. napján

Borsainé dr. Tóth Erzsébet s.k. a tanács elnöke, **dr. Bacsa Andrea** s.k. előadó bíró
dr. Vitál-Eigner Beáta s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:
bírószági írnok